

FÄRGELANDA KOMMUN

**Färgelanda
kommun**

Beredskapsplan

vid skogsbrand

Elisabet Niklasson

2019-05-04

Dnr: KS 2019-160

Version: 1.0

Beslutad KS 2019-05-22 § 100

**Den senaste versionen finns tillgänglig på Färgelandas
webbplats www.fargelanda.se**

Skriv sammanfattningen av dokumentet här. Det är vanligtvis en kort sammanfattning av innehållet i dokumentet

---

Innehållsförteckning

Inledning	2
Syfte	2
Mål och inriktning.....	2
Vägledande principer i kommunens krishantering	2
Avgränsningar	3
Revidering	3
Lagstiftning	3
Ansvarsförhållanden	3
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, NÄRF.....	3
Färgelanda kommun.....	3
Tjänsteperson i Beredskap, TiB	4
Säkerhetssamordnare.....	4
Kriskommunikatör	4
Krisledning	4
Samverkansperson.....	5
Lokal krisledning	5
Krisledningsnämnd	5
Psykosocialt omhändertagande, POSOM	6
Konsekvenser av en skogsbrand	6
Människors liv och hälsa.....	6
Samhällets funktionalitet.....	6
Ekonomi	6
Åtgärder.....	7
TiB: Checklista för initial hantering vid allvarlig skogsbrand.....	8
TiB: Checklista vid stöd till annan drabbad kommun vid allvarlig skogsbrand.....	9
Bilaga 1: Larmlista vid skogsbrand	10
Bilaga 2: Mall lägesbild	11
Bilaga 3: Lokal samverkanskonferens	12
Bilaga 4: Rutin för bevakning av brandrisk och utfärdande av eldningsförbud. Dessa rutiner ska revideras av NÄRF tillsammans med ägarkommuner !	13
Bilaga 5: Brandrisknivåer	14

Inledning

Skogsbränder upplevs som ett allt större hot. Risken för brand i skog och vegetation styrs av både väderförhållandena och hur växtligheten ser ut. Blixtnedslag, skogsavverkning, eldning eller gnistbildning kan orsaka en mycket svår brand med stora konsekvenser. Skogsbränder som inträffar i bebyggda områden eller där kommunen har samhällsviktig verksamhet kan leda till evakuering och flytt av samhällsviktig verksamhet. En omfattande skogsbrand kommer att involvera många aktörer i samhället och kommer att kräva stora samverkansinsatser.

Syfte

Syftet med planen är att ge Tjänsteperson i Beredskap (TiB), verksamhetsansvariga och kommunens centrala krisledning en vägledning i hantering av en allvarlig skogsbrand som påverkar människor eller samhällsviktig verksamhet i kommunen. Planen ska även kunna användas för att stödja andra kommuner som drabbats av allvarlig skogsbrand.

Mål och inriktning

Kommunens hantering av en allvarlig skogsbrand ska ske snabbt och effektivt, i samverkan med andra berörda aktörer och ska leda till så få konsekvenser som möjligt för människor som bor och vistas i kommunen samt för samhällsviktig verksamhet.

Spridning av skogsbränder kan ske snabbt och okontrollerat. Släckning kan försvåras av kraftig vind eller svårtillgänglig terräng.

Kommunen ska värna det som är skyddsvärt:

- människors liv och hälsa
- samhällets funktionalitet
- demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter
- miljö och ekonomiska värden
- nationell suveränitet

Vägledande principer i kommunens krishantering

Ansvarsprincipen: Den som har ett ansvar i normala situationer har motsvarande ansvar inför och under olyckor och samhällsstörningar.

Samverkansprincipen: Aktörer som berörs av en samhällsstörning ska samverka med varandra för att säkerställa god samordning och effektivt resursutnyttjande.

Handlingsprincipen: Aktörerna ska agera proaktivt och vidta nödvändiga åtgärder även i osäkra situationer där det råder brist på information.

Avgränsningar

Beredskapsplanen ska i första hand vara ett stöd för kommunens krisledningsorganisation vid allvarlig skogsbrand. Fokus är på initial hantering. När krisledningsorganisationen har trätt i funktion sker arbete utifrån gällande krisledningsplan.

Revidering

Säkerhetsamordnare ansvarar för att hålla beredskapsplanen för skogsbrand uppdaterad. Planen ska revideras minst en gång per år samt efter inträffad händelse. Kontaktuppgifter ska revideras kontinuerligt.

Lagstiftning

- Lag (2003: 778) om skydd mot olyckor
- Lag (2006: 544) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap
- Speciallagstiftningar så som Socialtjänstlagen (2001: 453)

Ansvarsförhållanden

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, NÄRF

NÄRF ansvarar enligt Lag om skydd mot olyckor (2003: 778) för att genomföra räddningsinsatser vid olyckor eller överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö. Vid en skogsbrand ansvarar NÄRF för släckning och samverkan på plats.

Färgelanda kommun

Färgelanda kommun ska under en skogsbrand hantera de konsekvenser som uppstår till följd av branden och ska kunna fortsätta att bedriva samhällsviktig verksamhet på en acceptabel nivå. Förvaltningen ansvarar

---

för att hantera de konsekvenser som uppstår inom sina verksamheter. Kommunen ska verka för samordning mellan andra berörda aktörer inom ramen för det geografiska områdesansvaret.

Kommunen kan komma att ansvara för:

- bistå Räddningstjänst med förplägnad
- stöd i samband med evakuering av boende i riskområden
- bistå människor med ersättningsboenden
- flytt av samhällsviktig verksamhet
- kommunikation med allmänheten och massmedia

Tjänsteperson i Beredskap, TiB

Avtal har träffats med NÄRF att upprätthålla TiB-beredskapen i kommunen. TiB är kontaktväg in till kommunen vid samhällsstörningar. Vid larm om skogsbrand ska TiB upprätta en lägesbild utifrån inhämtad information och larma Färgelanda kommuns krisledning.

Säkerhetssamordnare

Säkerhetssamordnare har i uppgift att ta över samordningsansvaret från TiB vid händelser som kräver fortsatt krishantering då kommunen behöver gå upp i stab. Säkerhetssamordnare ska då kontinuerligt analysera händelseutvecklingen, upprätta en samlad lägesbild och rapportera till Länsstyrelsen i WIS (digitalt informationssystem). Säkerhetssamordnare håller kommunchef informerad.

Kriskommunikatör

Kriskommunikatören ansvarar för kommunikation till allmänheten och massmedia. Kriskommunikatören är delaktig i kommunens centrala krisledningsgrupp samt för omvärldsbevakning i media och sociala medier. Kommunikatören stödjer med kommunikationsinsatser riktad till allmänheten och kommunens egen personal även om krisledningen inte är i funktion. Ska även verka för samordning av information mellan de aktörer som verkar inom kommunens geografiska område samt samverka med andra berörda aktörer i länet.

Krisledning

En allvarlig skogsbrand med stora konsekvenser för flera av kommunens verksamheter kan innebära att krisledning träder i funktion. Den centrala krisledningen aktiveras i de fall en samhällsstörning, eller hot om samhällsstörning, är så pass omfattande att drabbad del av eller hela

förvaltningen eller bolag har ett behov av stöd för att samordna insatser, samverka med interna och externa aktörer, samt kommunicera med allmänhet, anställda och massmedia. Arbetet i staben sker på strategisk nivå och organiseras utifrån samhällsstörningen. Stabens syfte är att utgöra ett stöd till drabbad del av eller hela förvaltningen eller bolag och via kommunchef stödja krisledningsnämnden (när denna är aktiv) och andra beslutsfattare med underlag.

Samverkansperson

Vid en allvarlig skogsbrand kan behovet av samverkan med andra inblandade aktörer vara stort. I händelse av skogsbrand (och andra Räddningstjänstrelaterade händelser) upprättar vanligen Räddningstjänsten en inre stab, detta under ledning av en stabschef. Att vid en sådan stab ha en samverkansperson från kommunen ger goda förutsättningar för en god samlad lägesbild och informationsdelning samt för effektiv samverkan mellan de olika aktörerna. Samverkansperson ska ha bra kunskap om den egna organisationen och lämpliga kontaktpunkter till nyckelpersoner/krisledning hos Kommunen. Beslut fattas av kommunchef.

Lokal krisledning

Verksamheter som inte kan hantera det inträffade inom sina ordinarie aktiviteter kan välja att dra igång sina krisledningsgrupper. De stödjer andra drabbade verksamheter och samverkar nära krisledningen om den är i funktion. De ansvarar för att ta fram lägesbild för sina verksamheter samt ge underlag till kommunens kommunikatör.

Krisledningsnämnd

En skogsbrand som klassas som en extraordinär händelse enligt Lag (2006: 544) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, kan föranleda att kommunens krisledningsnämnd aktiveras. Krisledningsnämndens uppgifter preciseras i *Reglemente för krisledningsnämnden*.

Krisledningsnämnden har mandat att:

- i samråd med kommunchef bedöma när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion
- fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder (ska meddelas ansvarig nämnd)

- ordförande i krisledningsnämnden får besluta på nämndens vägnar i brådska ärenden

Psykosocialt omhändertagande, POSOM

Posom är en resurs som stöttar människor som drabbats av en kris och kallas in när samhällets ordinarie resurser inte räcker till. Vid en skogsbrand kan POSOM behöva kallas in i samband med evakueringar och upprättande av stödcentrum.

Konsekvenser av en skogsbrand

Vid stor brandrisk kan en skogsbrand få snabb spridning och släckningsarbetet kan försvåras av exempelvis otillgänglig terräng eller kraftiga vindar. Det kan få stora konsekvenser för människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet samt ekonomi.

Människors liv och hälsa

NÄRF kan fatta beslut om att evakuera boende i riskzon för en pågående skogsbrand, för att skydda människors liv och hälsa. För Färgelanda kommuns del är det troligast att det sker utanför tätorterna, i mindre byar eller enskilda fastigheter i närheten av större skogsområden. Det kan röra sig om både människor och djurbesättningar.

Omsorgsverksamheter kan påverkas av evakuering om de finns inom riskzonen. Sekundärt kan boenden, personer med hemtjänst, förskolor med mera påverkas av avstängda vägar och problem med framkomlighet.

Samhällets funktionalitet

Vägar kan spärras av, vilket kan försvåra eller hindra framkomlighet för människor som bor och vistas i kommunen, för kommunens personal, så som hemtjänst och VA-personal, och för transporter av exempelvis kost till förskolor och omsorgsboenden.

Ekonomi

Det finns risk för att stora ekonomiska värden går förlorade, om skogsmark eller fastigheter påverkas.

Åtgärder

Mål och inriktning: Kommunens hantering av en svår skogsbrand ska ske snabbt och effektivt, i samverkan med andra berörda aktörer och ska leda till så få konsekvenser som möjligt för människor som bor och vistas i kommunen samt för samhällsviktig verksamhet.

Särskilt fokus:

- samverkan
- samlad lägesbild
- kommunikation

Vid en allvarlig skogsbrand ska kommunens krisledningsorganisation aktiveras. Initiala åtgärder.

TiB: Checklista för initial hantering vid allvarlig skogsbrand

		Åtgärd	Ansvar	Genomfört
1	Motta larm	<ul style="list-style-type: none"> • Kvittera och verifiera larm • Inhämta information från den som larmat 	TiB via NÄRF	
2	Larma	<ul style="list-style-type: none"> • Larma enligt larmlista, se bilaga 1 (ej med i planen p g a sekretess) 	TiB via NÄRF	
3	Informera	<ul style="list-style-type: none"> • Informera NÄRF-kommunerna för kännedom <ul style="list-style-type: none"> ○ Mellerud ○ Trollhättan ○ Vänersborg • Länsstyrelsen 	TiB via NÄRF	
4	Lokal samverkanskonferens	<ul style="list-style-type: none"> • Kalla berörda till samverkanskonferens • Samverkanskonferensen bör hållas inom 30 min från larm • Genomför samverkanskonferensen enligt agenda, se bilaga 3 • Dokumentera 	Kommunchef/krisledning	
5	Lägesbild	<ul style="list-style-type: none"> • Gör en samlad lägesbild utifrån rådande information • Delge lägesbild till berörda 	Krisledning Säkerhetsamordnare	
6	Samverkan	<ul style="list-style-type: none"> • Upprätta samverkan med berörda externa aktörer • Överväg behov av gemensam stab med andra aktörer 	Säkerhetssamordnare	
7	Kommunikation	<ul style="list-style-type: none"> • Ta fram informationsunderlag utifrån lägesbilden • Samordna med externa aktörer som deltar i händelsen • Informera på kommunens hemsida och Facebook • P4 Väst och lokala media • Informera personalen via intranätet • Finns behov av kommunikationsstöd? Be om stöd hos Länsstyrelsen 	Kriskommunikatör	
8	Rapportering	<ul style="list-style-type: none"> • Upprätta händelse i WIS, delge lägesbild • Rapportera lägesbild till Länsstyrelsen i WIS 	Nämndsekreterare/ Säkerhetssamordnare	
9	Beslut	<ul style="list-style-type: none"> • Besluta om hela eller delar av krisledningsorganisationen ska 	Kommunchef	

		träda i funktion <ul style="list-style-type: none"> • Besluta om förstärkning av personella eller materiella resurser • Besluta om aktivering av Posom 		
10	Resursbehov	<ul style="list-style-type: none"> • Finns behov av externt stöd? Efterfråga stöd av Länsstyrelsen eller av annan NÄRF-kommun • WIS 	Säkerhetssamordnare	

TiB: Checklista vid stöd till annan drabbad kommun vid allvarlig skogsbrand

		Åtgärd	Ansvar	Genomfört
1	Motta larm	<ul style="list-style-type: none"> • Motta larm • Inhämta information från den som larmat • Ta del av lägesbild från drabbad kommun 	TiB via NÄRF	
2	Informera	<ul style="list-style-type: none"> • Informera: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kommunchef ○ Säkerhetssamordnare ○ Kriskommunikatör 	TiB via NÄRF	
3	Resursbehov	<ul style="list-style-type: none"> • Efterfråga behov av stöd hos drabbad kommun 	TiB via NÄRF	
4	Resursinventering	<ul style="list-style-type: none"> • Tillfråga berörda sektorchef/avdelningschef om möjligheter till stöd enligt drabbad kommuns behov 	Kommunchef	
5	Samverkan	<ul style="list-style-type: none"> • Samverka med berörda externa aktörer • Delta i samverkanskonferenser • Följ händelsen i WIS • Erbjud stöd efter analys av resursbehov 	Säkerhetssamordnare	

Bilaga 1: Larmlista vid skogsbrand

Observera att kontaktuppgifter ej finns med i bilagan då uppgifter inte ska spridas till obehöriga

Frågor gällande:	Funktion	Namn	Telefonnummer
Räddningstjänst/ TiB	Inre befäl		
Kommundirektör	Kommunchef		
Säkerhetssamordning	Säkerhets- samordnare		
Kriskommunikation	Kriskommunikatör		
Förvaltningschefer (Se Tf sommar 2019 på intranätet)	Utbildningsförvalt- ningen		
	Socialförvaltningen		
	Avdelning Samhällsbyggnad		
	Dalslands Miljö- och energiförbund		
Länsstyrelsens TiB	Söks via SOS Alarm		
Information för kännedom till medlemskommuner inom NÄRF			
Vänersborgs kommun och Trollhättans stad	Söks via Inre befäl NÄRF		
Mellerud kommun	Kommunberedskap		

Bilaga 2: Mall lägesbild

Lägesbild med anledning av
Namn :
Datum och tid

Händelsen Samhällsstörningen: Det som hänt: Involverade aktörer:	Konsekvenser Omedelbara konsekvenser: Konsekvenser på kort Konsekvenser på lång sikt Möjliga spridningseffekter
Kommunikation	Åtgärder Inriktning och mål: Genomförda Planerade åtgärder Resurssituationen och resursbehov:

Bilaga 3: Lokal samverkanskonferens

Agenda för samverkanskonferens

- Beskrivning av händelsen
- Syfte med samverkanskonferensen
- Mål och inriktning
- Berörda aktörers lägesbilder
  - Fakta om händelsen
  - Konsekvenser
  - Kommunikation
  - Åtgärder
- Sammanfattning av åtgärder
- Beslut
- Samverkansbehov
- Kommunikation till allmänheten
- Kort sammanfattning av samverkanskonferensen
- Tidpunkt för nästa samverkanskonferens

Bilaga 4: Rutin för bevakning av brandrisk och utfärdande av eldningsförbud. Dessa rutiner ska revideras av NÄRF tillsammans med ägarkommuner !

Vid varmt väder med få regndagar kan brandrisken öka. Hög brandrisk kan resultera i eldningsförbud för att minska sannolikheten för brand i skog och mark. Som TiB ska du omvärldsbevaka vädret via SMHI för att upptäcka eventuella vädervarningar i tid. Gällande brandrisk har kommunen även stöd av NÄRF.

Eldningsförbud ska utfärdas vid brandrisk 4-5E.

Följande rutin gäller:

- 1. NÄRF avläser SMHI:s varningar och risker en gång per dag:**
I sin dagliga omvärldsbevakning tittar NÄRF på SMHI:s webbplats eller MSB: s app brandrisk och utläser dagens brandrisk.
- 2. Vid brandrisk 4-5E meddelar NÄRF kommunen.**
- 3. TiB kontaktar kriskommunikatörer att det råder hög brandrisk och att eldningsförbud gäller.**
Informera via telefon och skicka ett skriftligt underlag baserat på NÄRF: s information via e-post.
- 4. Samordnad kommunikation om risken på kommunens och NÄRF:s webbsida/sociala media samt lokal media**
Kriskommunikatörer lägger upp information om brandrisk på hemsida och sociala media samt en länk till NÄRF. Vid behov informerar lokal media. NÄRF lägger upp information om brandrisk på sin webbplats med en länk till kommunens webbsida.
- 5. TiB omvärldsbevakar brandrisk extra**
Om en skogsbrand bryter ut i kommunen kan det få stora konsekvenser och kommunen kan behöva vidta åtgärder. Det är viktigt att kommunen kan agera snabbt, vilket ökar om TiB är införstådd med situationen från början.
- 6. När brandrisk inte längre föreligger, dvs. under 4, kontaktar NÄRF kommunen**
- 7. Kommunikatörer tar bort informationen på hemsidan.** Det är viktigt att hålla informationen aktuell. När det inte längre råder brandrisk ska informationen i våra kommunikationskanaler tas bort.

Bilaga 5: Brandrisknivåer

Skogsbrandrisk antändning (HBV-index)	Skogsbrandrisk spridning (FWI-index)
<p>Kartan för skogsbrandrisk antändning (HBV-index) anger vatteninnehållet i de markskikt som har störst betydelse vid skogsbrand. Vattentillgången för växtligheten i skog och mark är beroende på hur uttorkad marken är. Vattentillgången i markskiktet har därmed stor betydelse för antändningsrisken i skogsmark.</p> <p>Uttorkningen beskrivs på kartan med sex olika graderingar, där röd (5E), ljusröd (5) och orange (4) färg representerar torra förhållanden – då är antändningsrisken stor. Graderingarna 5E och 5 förekommer i samband med långvarig torka, då det är mycket torrt även i djupare markskikt. Vid 5E och 5 är växtligheten mycket uttorkad och en antändning kan då leda till att en svår brand utvecklas.</p>	<p>Kartan skogsbrandrisk (FWI-index) visar hur lätt en brand sprider sig.</p> <p>5E - Extremt stor brandrisk I samband med långvarig torka och högsommarvärme är det ofta extremt stor brandrisk. Här kan det vara extremt torrt eller att brandförhållandena är exceptionellt svåra. Bränder blir ofta häftiga och får en snabb utveckling. Toppbränder kan förekomma. Här ska du vara mycket försiktig vid eldning.</p> <p>5 - Mycket stor brandrisk En brand kan utveckla sig mycket snabbt och häftigt. Toppbränder kan förekomma. Här ska du vara mycket försiktig vid eldning.</p> <p>4 - Stor brandrisk Här sprider sig en brand normalt av sig själv. Risken för att branden sprider sig är påtaglig.</p> <p>3 - Normal brandrisk Vegetationen brinner, men inte med särskilt stor spridningshastighet.</p> <p>2 - Liten brandrisk I vissa typer av skog kan det vara svårt för en brand att sprida sig.</p> <p>1 - Mycket liten brandrisk</p>